

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

GEZONDHEIDS- CONFERENTIE VACCINATIE

Parallelsessie
Communicatie & Vaccinatievertrouwen

25 JANUARI 2024 - BRUSSEL

Agenda

- Opgroeien: getuigenis uit het werkveld
- Greet Hendrickx : vaccinatievertrouwen
- Toni Claessens: communicatiestrategieën
- Joris Moonens: traject, doelstellingen en acties

Praktisch

Gelieve vragen te bewaren tot het einde van de sessie en/of de pauze.

Tijdens de sessie zullen enkele vragen gesteld worden. We ontvangen graag jullie input via Slido.

Scan de QR code
Of surf naar: slido.com
en voeg de code in: #vaccin-comm
(Je zal nu nog geen vragen zien)

Netwerk: Tanneurs
Code: Winepalace1902

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Getuigenis Opgroeien: *Vragen van ouders*

*Ann Linster
Nathalie Van Egten
Dr. Marieke Wils*

Zijn de vragen en bedenkingen van ouders
i.v.m vaccins of vaccinaties veranderd?
Is er een evolutie merkbaar?

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Greet Hendrickx:

Vaccinatievertrouwen

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Vaccinatie Vertrouwen

Greet Hendrickx

CONFIVAX

Centrum voor evaluatie van vaccinaties

**University
of Antwerp**

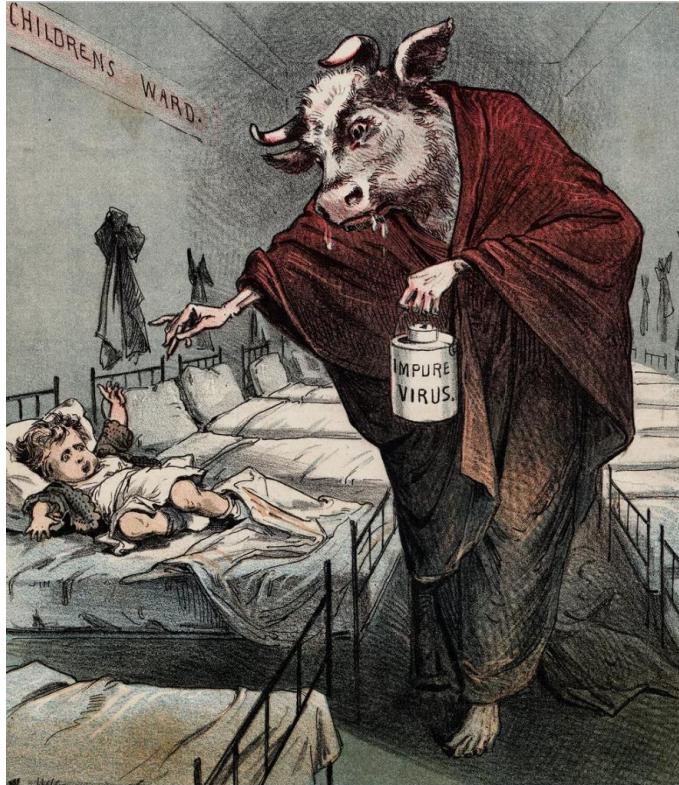

**VACCINE
CONFIDENCE
PROJECT™**

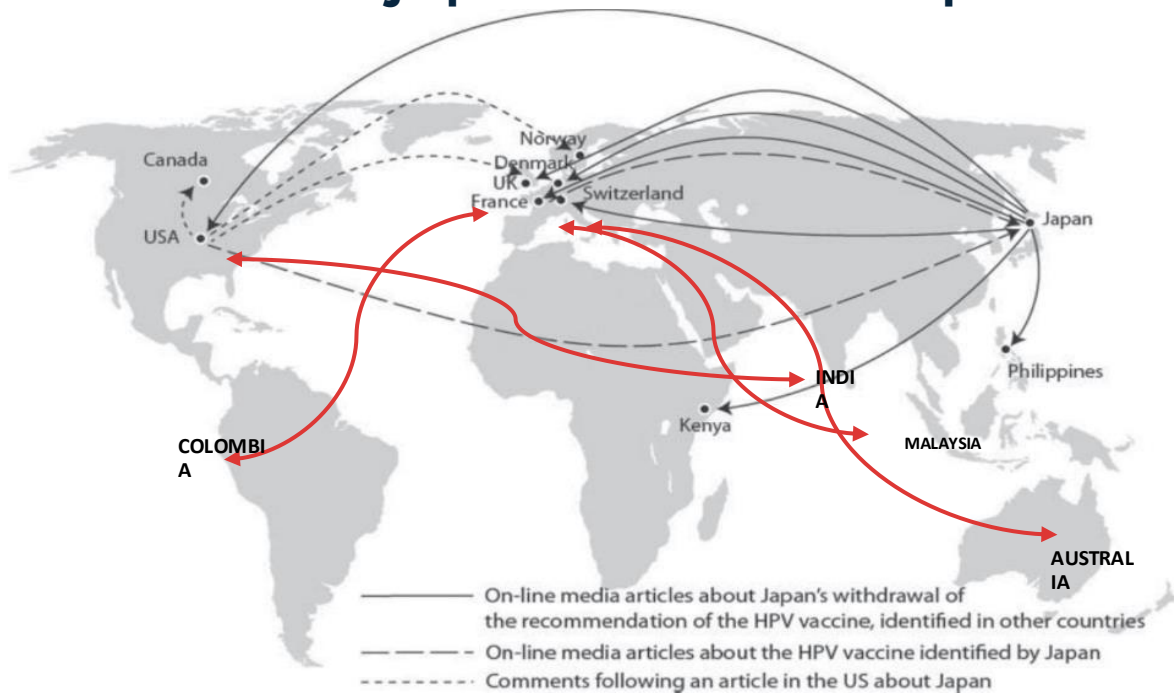
Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Is niets nieuw. . .

Vaccinatie vertrouwen :

Is een wereldwijd probleem en snel verspreidend

Heidi J. Larson et al: "Tracking the global spread of vaccine sentiments: The global response to Japan's suspension of its HPV vaccine recommendation". Human Vaccines & Immunotherapeutic 9, no 10 (2014):1-8

Vaccine hesitancy was put forward as threat to global health

Definitie

(2014 WHO SAGE)

”Vaccin twijfel – hesitancy verwijst naar **uitstel** of **weigering** van vaccinatie ondanks de beschikbaarheid van het vaccin en vaccinatieservice.”

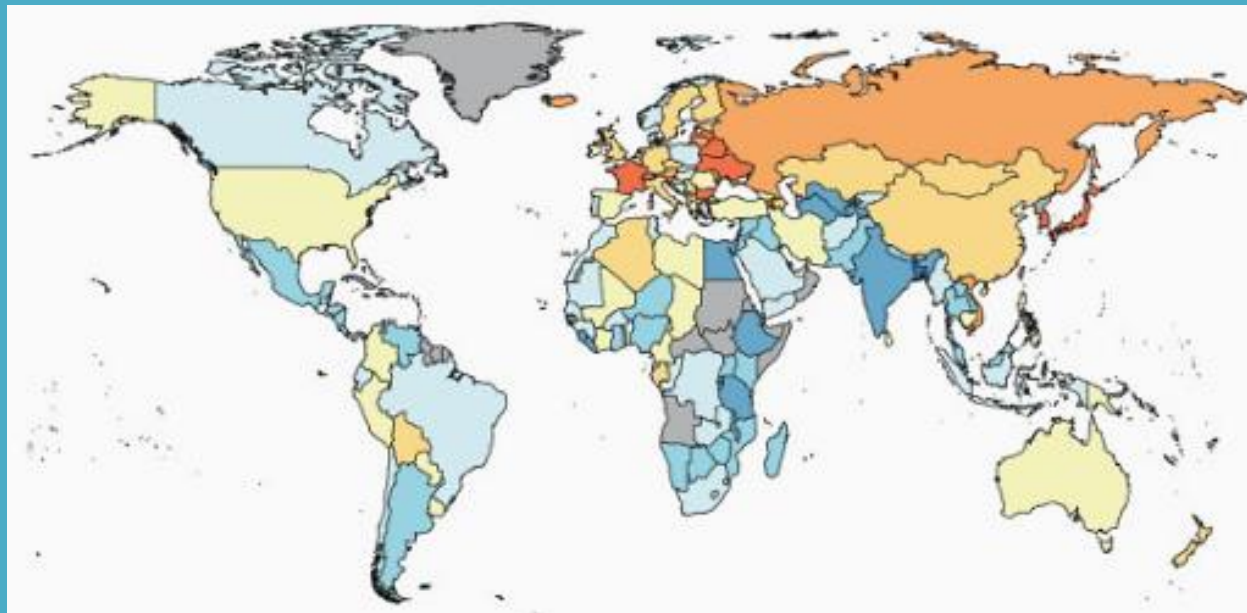
Aarzeling om te vaccineren is **complex** en **context-specifiek** en varieert in tijd, plaats en vaccins.”

MacDonald NE; SAGE Working Group on Vaccine Hesitancy. Vaccine hesitancy: Definition, scope and determinants. Vaccine. 2015 Aug 14;33(34):4161-4.

Vaccinatie vertrouwen wereldwijd

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Respondents who strongly agree that vaccines are safe

0-29.9 30-39.9 40-49.9 50-59.9 60-69.9 70-79.9 80-89.9 90-99.9

Europe

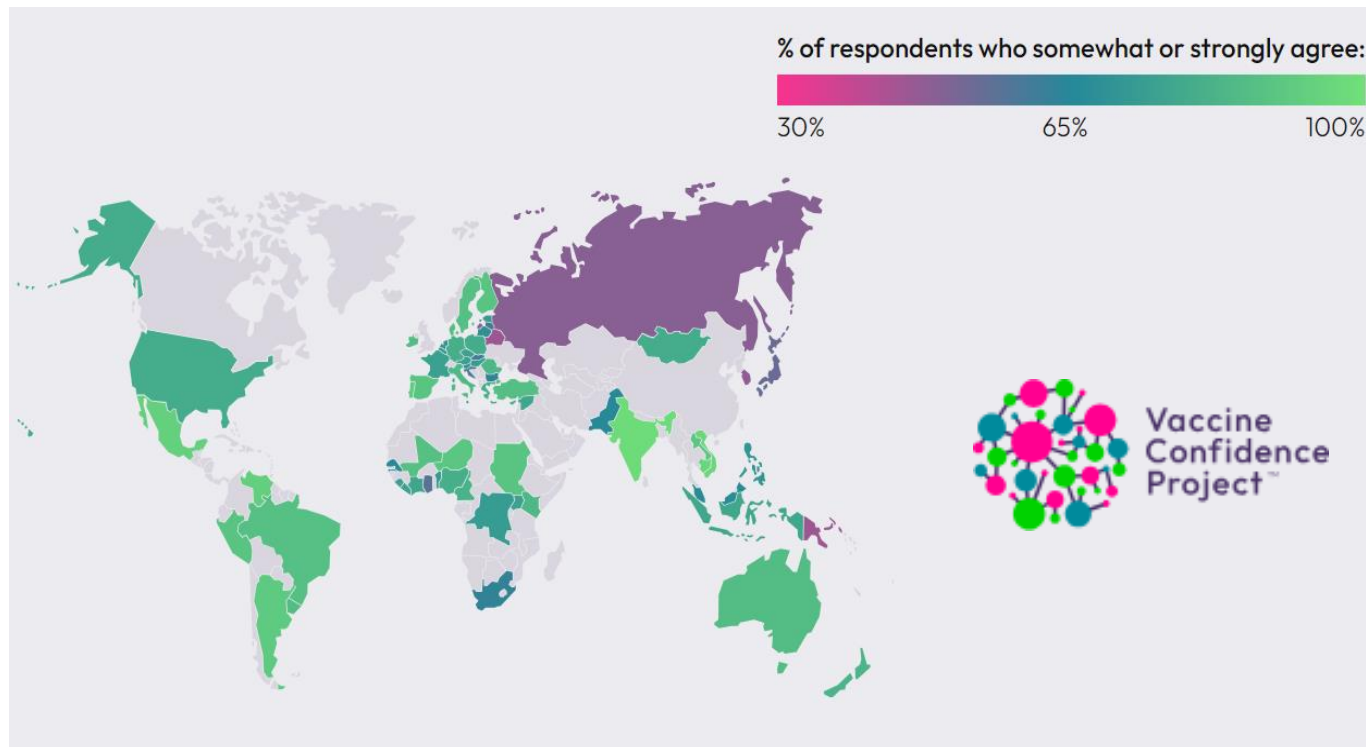
2019 Europa is de regio met het laagste vertrouwen in vaccines

Vaccine
Confidence
Project™

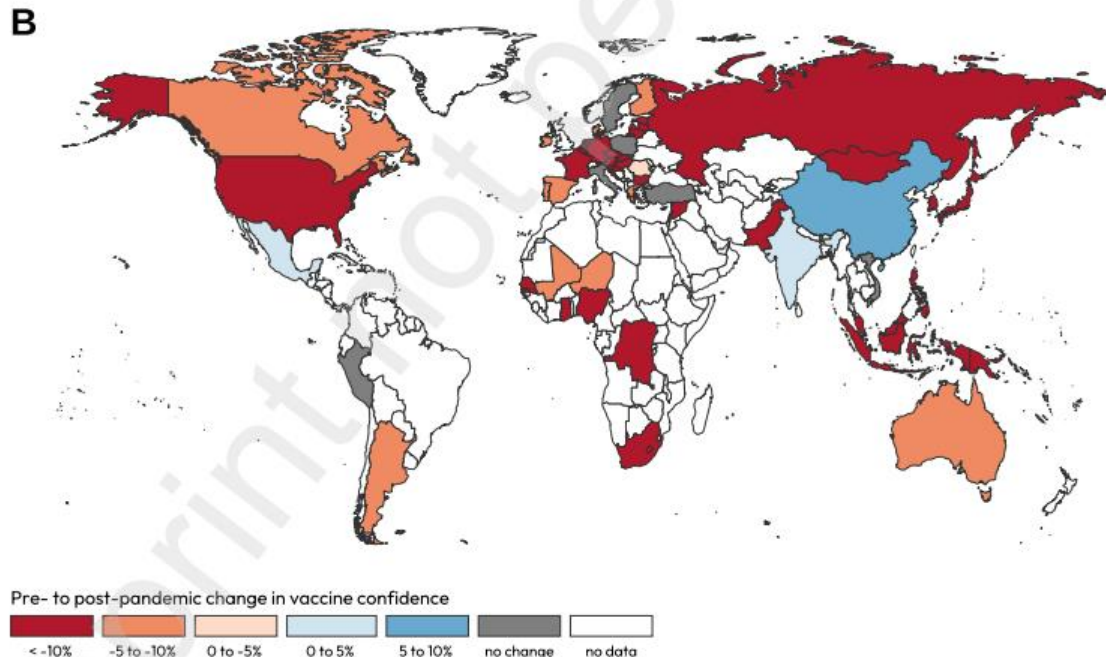
Zijn vaccins belangrijk voor kinderen (2022)

Global changes in vaccine confidence since COVID-19

Vlaanderen
is zorgzaam en

Vaccine importance

- Increased in 3 countries: India (+3.9pp), Mexico (+4.7pp), and China (+8.9pp)
- Decreased in 46 countries: South Korea (-45.6pp), Papua New Guinea (45.6pp), Ghana (36.4pp), Japan (-30.9pp), Senegal (-29.7pp), Croatia (-28.8pp), Philippines (-26.7pp), South Africa (-26.7pp), Latvia (-26.5pp), and Russia (-26.4pp)

Confidence in the importance of vaccines for children

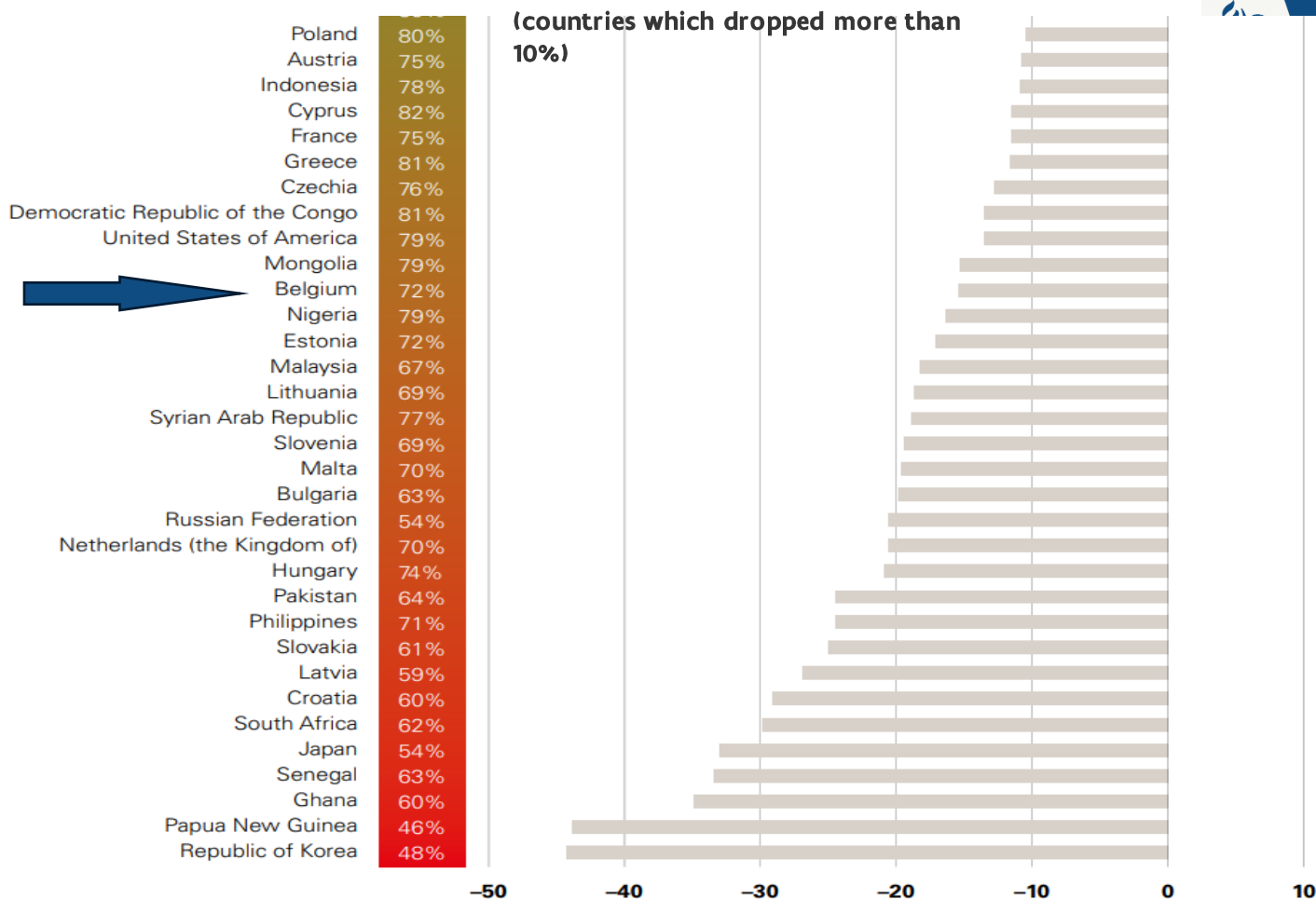
Percentage point change in the percentage of respondents agreeing that vaccines are important for children from pre- to post- pandemic cohorts.

Countries coloured grey have no significant change detected.

PREPRINT: Wiegand, M., Eagan, R. L., Karimov, R., Lin, L., Larson, H.J., de Figueiredo, A. Global Declines in Vaccine Confidence from 2015 to 2022: A Large-Scale Retrospective Analysis. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4438003>

Confidence that vaccines are important for children dropped after the start of the pandemic

Source: UNICEF analysis based on data from The Vaccine Confidence Project, London School of Hygiene & Tropical Medicine, 2022.

Vaccine
Confidence
Project™

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

UNICEF estimates that

67 million
children

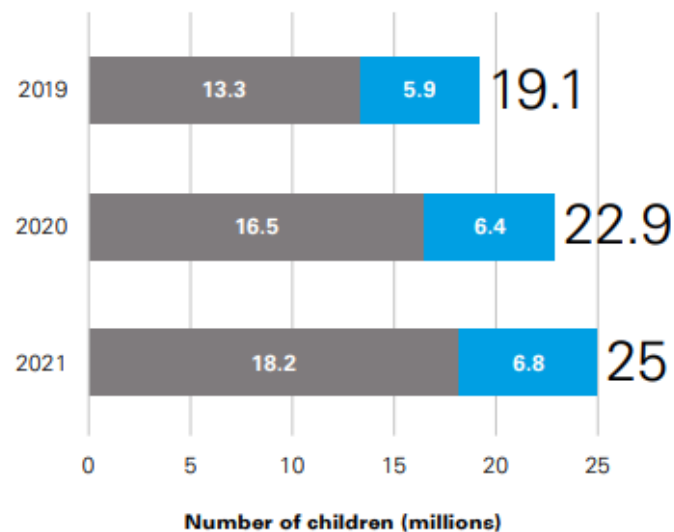
missed out entirely
or partially on routine
immunization between
2019 and 2021;

48
million

of them missed out entirely.

Disruptions caused by the pandemic interrupted childhood vaccination almost everywhere, setting back vaccination rates to levels not seen since 2008.

Figure 2. The number* of children who missed vaccination rose during the COVID-19 pandemic

Vaccination status ■ Zero-dose ■ Under-vaccinated

Source: World Health Organization and United Nations Children's Fund, 'Estimates of National Immunization Coverage (WUENIC), 2021 revision', July 2022. *Numbers are rounded.

Vaccinatie twijfel

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

**University
of Antwerp**

**Aanvaarden
vaccins**

Weigeren vaccins

Vaccinatie twijfel

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

**University
of Antwerp**

Aanvaarden
alle vaccins

Weigeren
Alle
vaccins

Vaccinatie twijfel continuüm

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

University
of Antwerp

Aanvaarden
alle vaccins

Vaccin twijfel

*Aanvaarden niet alle
vaccins, stellen uit of
weigeren soms
bepaalde vaccins*

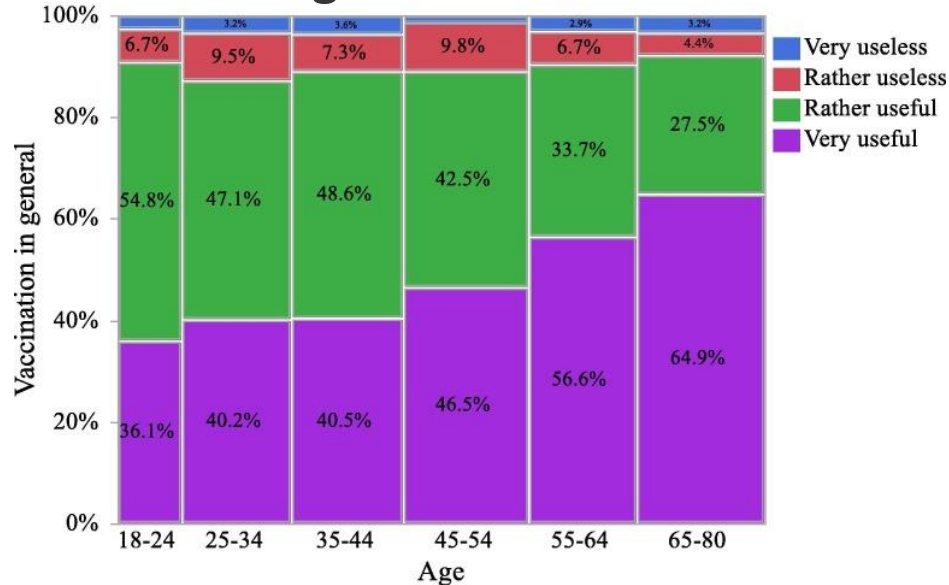
*Aanvaarden maar
met twijfels*

*Weigeren maar
met twijfels*

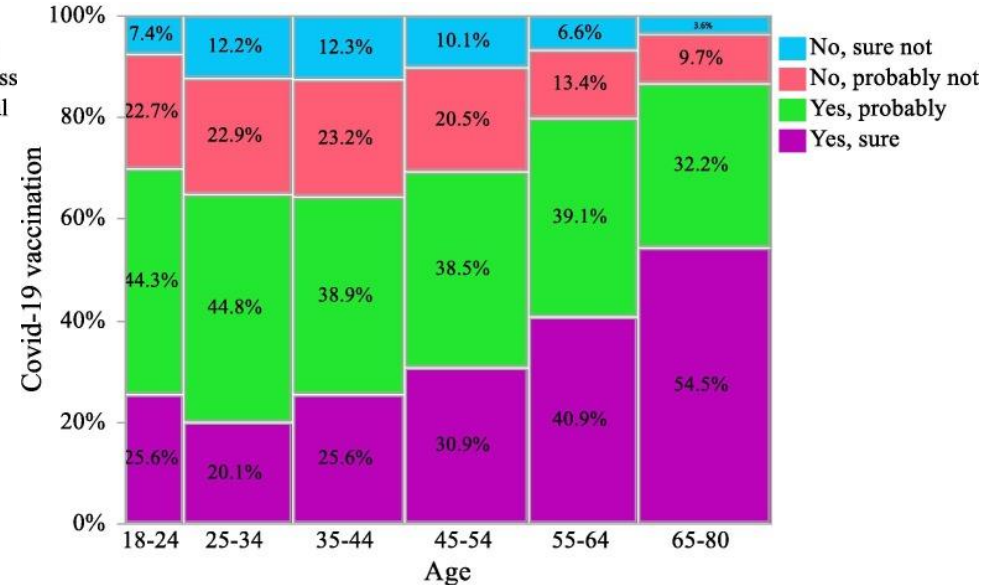
Weigeren alle
vaccins

Vaccinatie in het algemeen >< COVID-19

Algemeen

COVID-19

Vaccinatie twijfel continuüm

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

University
of Antwerp

Aanvaarden
alle vaccins

Vaccin twijfel

*Aanvaarden niet alle
vaccins, stellen uit of
weigeren soms
bepaalde vaccins*

*Aanvaarden maar
met twijfels*

*Weigeren maar
met twijfels*

Weigeren alle
vaccins

Vaccinatie twijfel continuüm

Vaccin twijfel

Anti-vaxxers

Aanvaarden
alle vaccins

*Aanvaarden niet alle
vaccins, stellen uit of
weigeren soms
bepaalde vaccins*

Weigeren
alle
vaccins

*Aanvaarden maar
met twijfels*

*Weigeren maar
met twijfels*

Vaccinatie vertrouwen draait niet alleen rond vaccins

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Journal of Public Health | pp. 1–11 | doi:10.1093/pubmed/ckab122

Correlates of COVID-19 vaccine hesitancy in Austria: trust and the government

Eva Schernhammer^{1,2,3}, Jakob Weitzer¹, Manfred D. Laubichler^{2,4,5}, Brenda M. Birmann³, Martin Bertau⁶, Lukas Zenk⁷, Guido Caniglia⁸, Carlo C. Jäger⁹, Gerald Steiner^{2,6}

¹Department of Epidemiology, Center for Public Health, Medical University of Vienna, 1090 Vienna, Austria

²Complexity Science Hub, 1080 Vienna, Austria

³Channing Division of Network Medicine, Department of Medicine, Brigham and Women's Hospital and Harvard Medical School, Boston, MA 02115, USA

⁴School of Complex Adaptive Systems, Arizona State University, Tempe, AZ 85287, USA

⁵Santa Fe Institute, Santa Fe, NM 87501, USA

⁶Institute for Technical Chemistry, TU Bergakademie Freiberg, 09599 Freiberg, Germany

⁷Department for Knowledge and Communication Management, Danube University Krems, 3500 Krems and der Donau, Austria

⁸Konrad Lorenz Institute for Evolution and Cognition Research, 3400 Klosterneuburg, Austria

⁹Global Climate Forum, 10178 Berlin, Germany

Address correspondence to Gerald Steiner, E-mail: gerald.steiner@donau-uni.ac.at

ABSTRACT

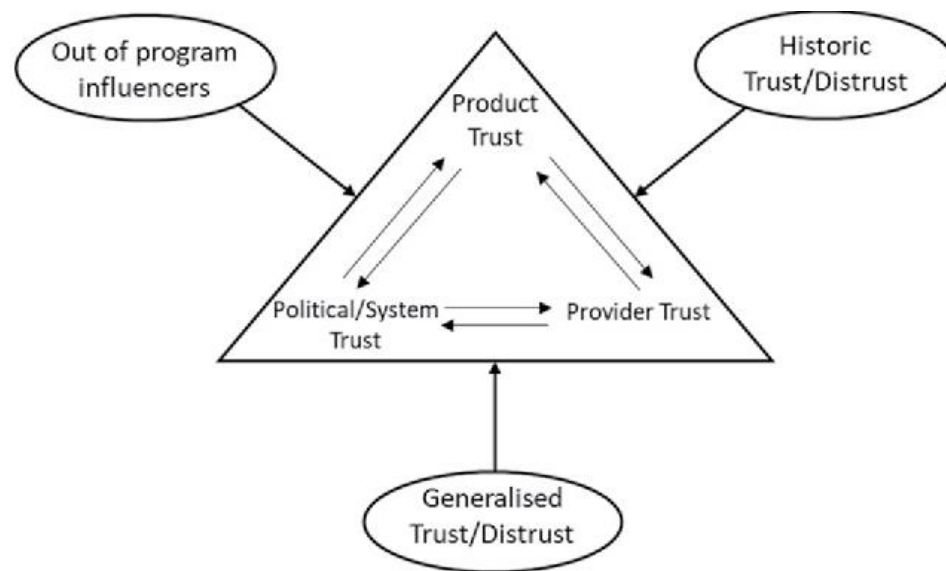
Background With the coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic surging and new mutations evolving, trust in vaccines is essential.

Methods We explored correlates of vaccine hesitancy, considering political beliefs and psychosocial concepts, conducting a non-probability quota-sampled online survey with 1007 Austrians.

Results We identified several important correlates of vaccine hesitancy, ranging from demographics to complex factors such as voting behavior or trust in the government. Among those with hesitancy towards a COVID-19 vaccine, having voted for opposition parties (opp) or not voted (novote) were (95% Confidence Interval) (CI)opp, 1.44–2.95 to 2.25-times (95% CI_{novote}, 1.53–3.30) that of having voted for governing parties. Only 46.2% trusted the Austrian government to provide safe vaccines, and 80.7% requested independent scientific evaluations regarding vaccine safety to increase willingness to vaccine.

Conclusions Contrary to expected, psychosocial dimensions were only weakly correlated with vaccine hesitancy. However, the strong correlation between distrust in the vaccine and distrust in authorities suggests a common cause of disengagement from public discourse.

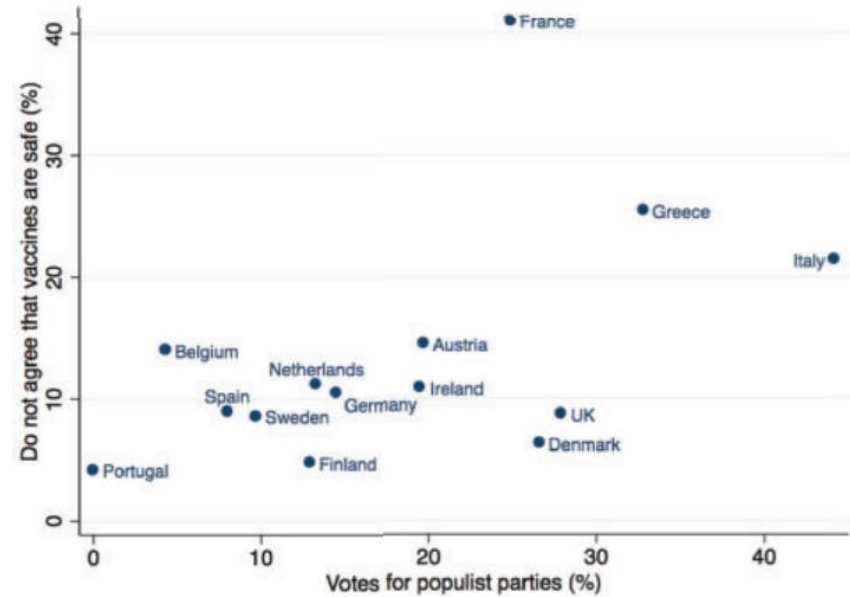
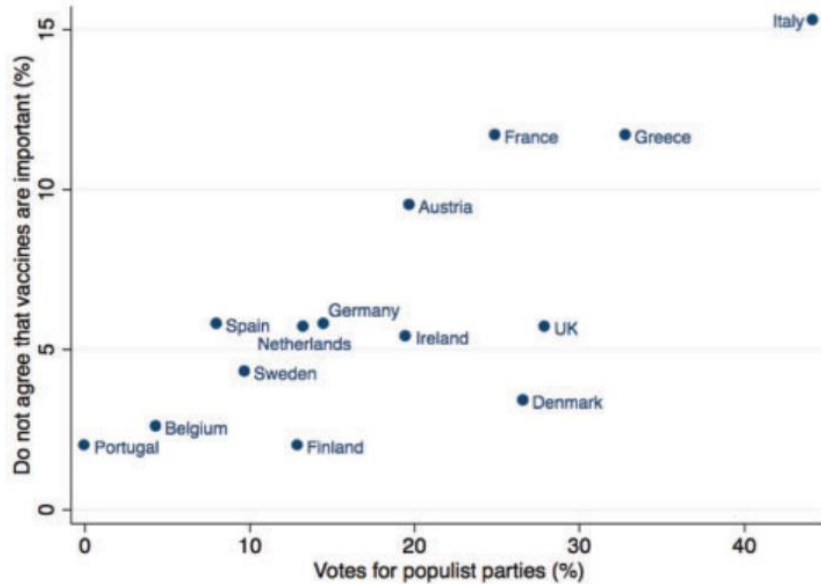
Keywords behaviour, communicable diseases, vaccine hesitancy, COVID-19

Larson HJ, Clarke RM, Jarrett C, Eckersberger E, Levine Z, Schulz WS, Paterson P. Measuring trust in vaccination: A systematic review. *Human vaccines & immunotherapeutics*. 2018 Jul 3;14(7):1599-609.

Invloed van politiek en populisme of vaccinatie vertrouwen

Comparing confidence in vaccination with votes for populist parties

Factoren die vaccinatievertrouwen beïnvloeden

(WHO SAGE, 2014)

Vaccin & vaccinatie specifieke factoren

- Risk/benefit
- Vaccinatie schema
- Manier van toedienen
- Introductie nieuwe vaccins
- Beschikbaarheid van de vaccins
- Gezondheidswerker
- Kost
- Vaccinatie programma aangepast aan doelgroep

Individuele & sociale groups invloeden

- Gepercipieerd risk/benefit
- Sociale norm, individual noden
- Overtuiging, gezondheids houding en motivatie
- Kennis, bewustzijn
- Geloof in de gezondheidswerkers en –systeem
- Evaring met vorige vaccinaties

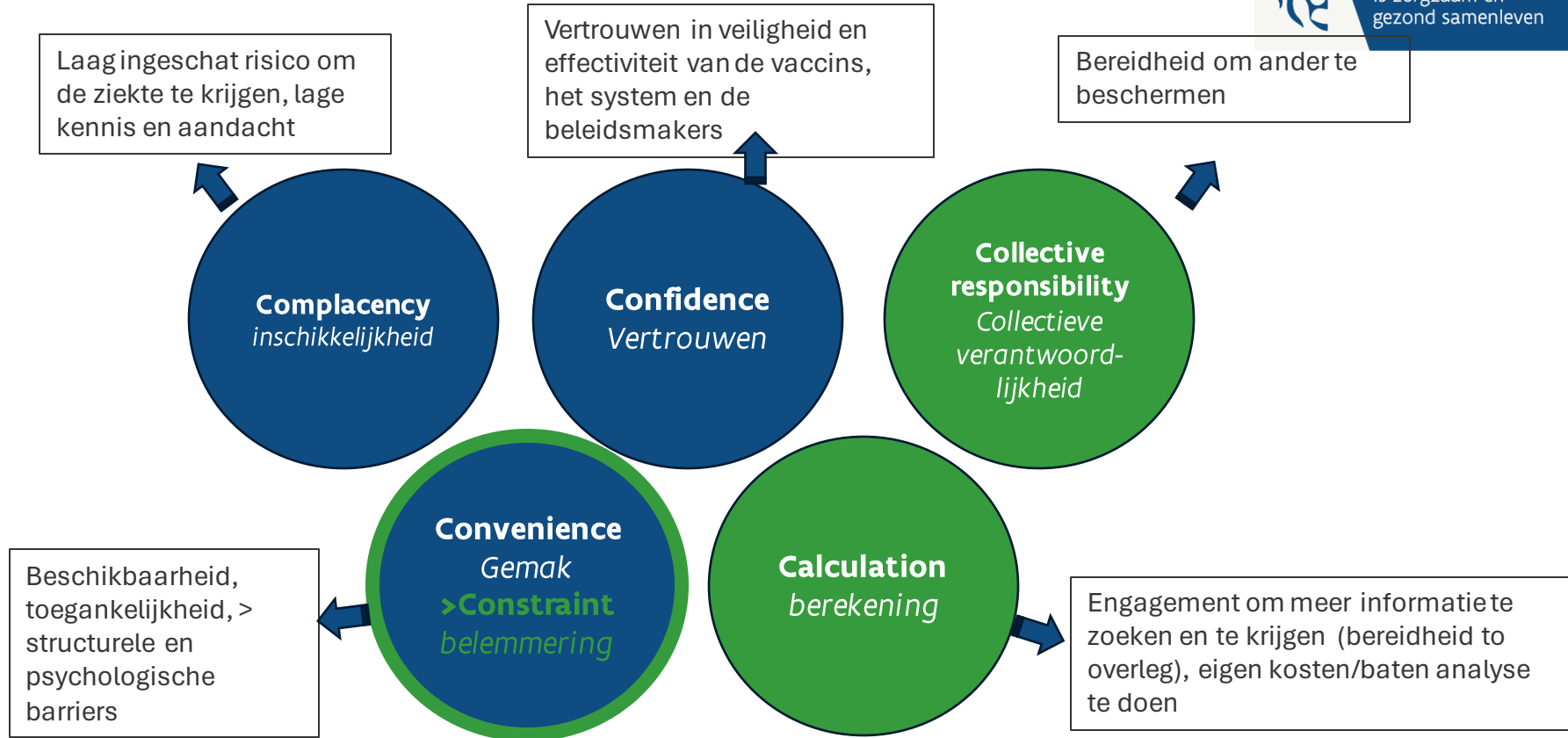
Contextuele factoren

- Invloedrijke personen of leiders
- Politiek, beleid (mandaten)
- Religie, cultuur
- Sociaal economische
- Communicatie en media
- Farmaceutische industrie
- Historische invloeden
- Geografische barrières

3 C – 5 C of nog meer C's?

is zorgzaam en
gezond samenleven

(Behaviour science) AND (vaccin*) AND (Acceptance or Attitude or Confidence)

Search

[Advanced](#) [Create alert](#) [Create RSS](#)

[User Guide](#)

Save

Email

Send to

Sort by:

Most recent

Display options

MY NCBI FILTERS

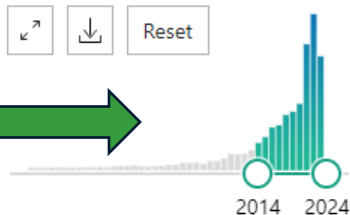
4,160 results

<< < Page 1 of 416 > >>

RESULTS BY YEAR

Reset

TEXT AVAILABILITY

Abstract

Filters applied: in the last 10 years. [Clear all](#)

Between now and later: a mixed methods study of HPV **vaccination** delay among Chinese caregivers in urban Chengdu, China.

Cite

Yim VW, Wang Q, Li Y, Qin C, Tang W, Tang S, Jit M, Smith JS, Larson HJ, Tucker JD, Li J, Lin L, Wu D.

BMC Public Health. 2024 Jan 15;24(1):183. doi: 10.1186/s12889-024-17697-6.

Share

PMID: 38225563

[Free PMC article.](#)

This sequential mixed methods study aimed to identify potential factors of delayed HPV **vaccination** among Chinese adolescent girls. METHODS: Quantitative data about the **attitudes** and perceptions of HPV **vaccination** were collected from 100 caregivers of 14-18-ye ...

Behavioural and social drivers (BeSD) of vaccine uptake

(WHO position paper 2022)

- ▶ User-centred approach
- ▶ De BeSD van vaccinatie worden gedefinieerd als vaccinatie specifieke gedrag en overtuiging dat **mogelijk kan worden gewijzigd** om de vaccinatiegraad te verhogen.

Behavioral and social drivers of vaccine uptake framework” (BeSD). WHO position paper May

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/354458/WHO9720-eng-fre.pdf>

Wiley KE, et al. A user-centered approach to developing a new tool measuring the behavioural and social drivers of vaccination.

Vaccine. 2021 Oct 8;39(42):6283–6290

2022, 97, 209–224

 World Health Organization
Organisation mondiale de la Santé

Weekly epidemiological record
Relevé épidémiologique hebdomadaire

20 MAY 2022, 97th YEAR / 20 MAI 2022, 97e ANNÉE
No 20, 2022, 97, 209–224
<http://www.who.int/wer>

Contents

209 Understanding the behavioural and social drivers of vaccine uptake
WHO position paper – May 2022

Sommaire

209 Comprendre les facteurs comportementaux et sociaux de l'adoption des vaccins
Note de synthèse de l'OMS – mai 2022

**Understanding the behavioural and social drivers of vaccine uptake
WHO position paper – May 2022**

Introduction

In accordance with the WHO's mandate to provide guidance to Member States on health policy matters, the organization regularly issues position papers on vaccination, particularly when they relate to large-scale immunisation programmes. These position papers summarise essential background information and conclude by giving the current WHO position.

Position papers are designed to be used mainly by national public health officials and managers of immunisation programmes. These papers may also be of interest to international funding agencies, vaccine advisory groups, vaccine manufacturers, the medical and scientific community, advocates for immunisation, journalists, and the public. The papers are first reviewed by external experts and endorsed by the WHO Strategic Advisory Group of Experts (SAGE) on Immunisation (<https://www.who.int/groups/strategic-advisory-group-of-experts-on-immunisation/>). A description of the process for the preparation and endorsement of vaccine position papers is available at: www.who.int/publications/m/item/guidance-for-the-development-of-evidence-based-vaccine-related-recommendations.

This is the first position paper to be published by WHO on the behavioural and social drivers (BeSD) of vaccine uptake. It summarises the development of new tools and indicators to assess the BeSD of vaccine uptake for childhood and COVID-19 vaccination, enabling decision-makers on immunisation policy, programme managers, and partners to address under-vaccination through an enhanced understanding of the underlying causes. This paper also

**Comprendre les facteurs comportementaux et sociaux de l'adoption des vaccins
Note de synthèse de l'OMS – mai 2022**

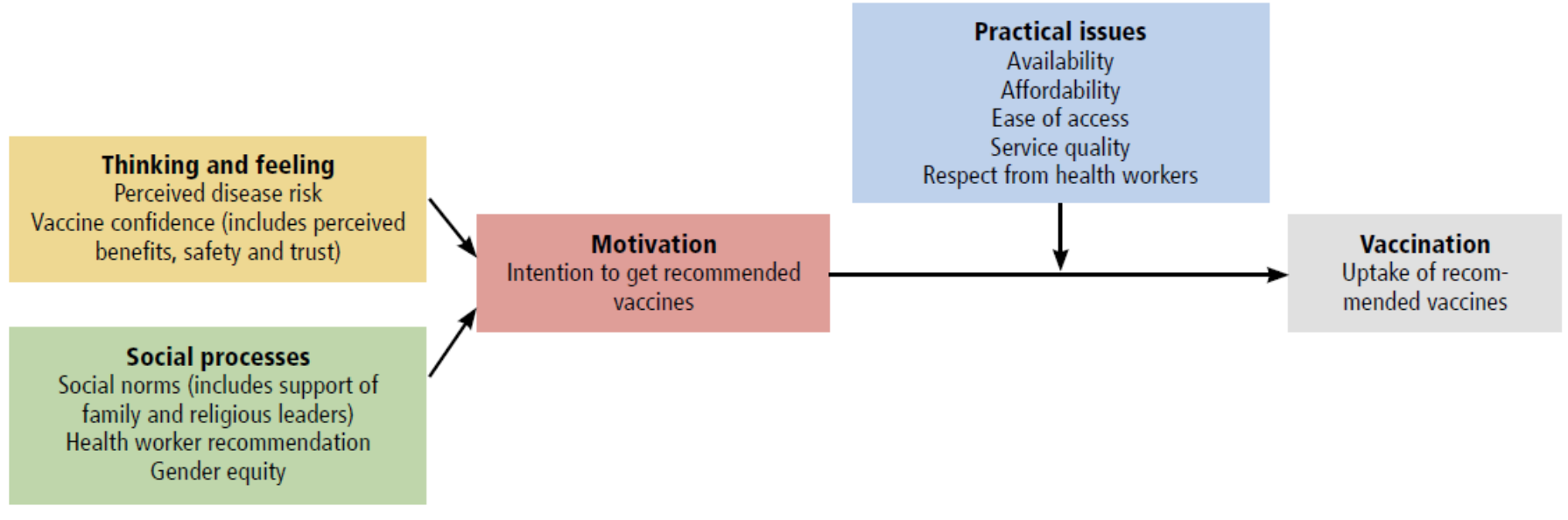
Introduction

Conformément à son mandat, qui prévoit qu'elle conseille les États Membres en matière de politique sanitaire, l'OMS publie régulièrement des notes de synthèse sur la vaccination, en particulier lorsque celle-ci s'inscrit dans le cadre de programmes de vaccination à grande échelle. Elles résument les informations essentielles et présentent en conclusion la position actuelle de l'OMS.

Les notes de synthèse sont principalement destinées aux responsables nationaux de santé publique et aux administrateurs de programmes de vaccination. Toutefois, elles peuvent également présenter un intérêt aux bailleurs de fonds internationaux, aux groupes consultatifs sur les vaccins, les fabricants de vaccins, la communauté médicale et scientifique, les porte-parole en matière de vaccination, les journalistes et le grand public. Ces notes sont d'abord examinées par des experts externes et des membres du Groupe stratégique consultatif d'experts (GSC) sur la vaccination de l'OMS (<https://www.who.int/groups/strategic-advisory-group-of-experts-on-immunisation/>). Une description du processus de préparation et d'approbation des notes de synthèse sur les vaccins est disponible à l'adresse: www.who.int/publications/m/item/guidance-for-the-development-of-evidence-based-vaccine-related-recommendations.

Il s'agit ici de la première note de synthèse publiée par l'OMS sur les facteurs comportementaux et sociaux (BeSD) de l'adoption des vaccins. Elle résume le développement de nouveaux outils et indicateurs pour évaluer le BeSD de l'adoption des vaccins pédiatriques et des vaccins contre la COVID-19, afin d'aider les décideurs en matière de politique vaccinale, les administrateurs de programmes de vaccination et les partenaires à remédier à la sous-vaccination grâce à

Figure 1 **The WHO behavioural and social drivers of vaccination framework**
 Figure 1 **Cadre OMS des facteurs comportementaux et sociaux de la vaccination**

Operationele doelstellingen – Vaccinatie Vertrouwen

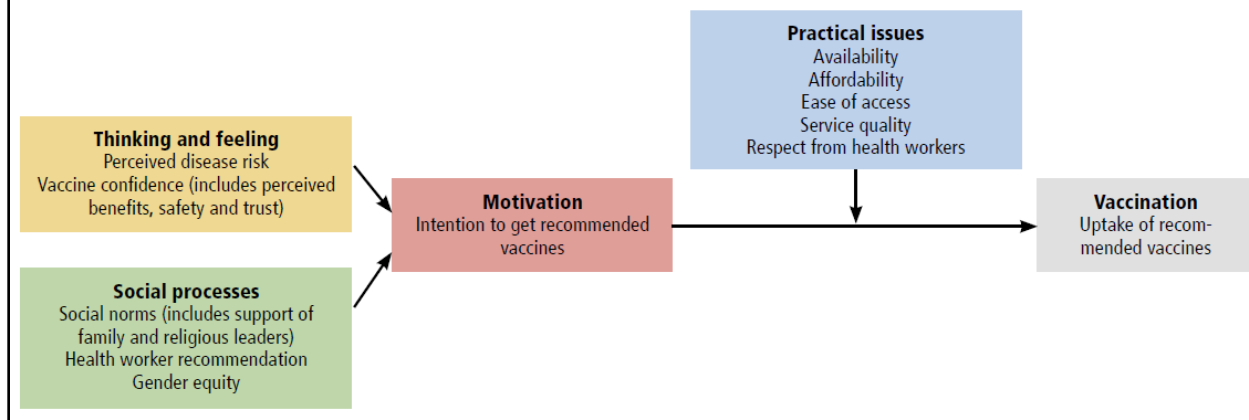
Ondersteunen en Versterken van
vaccinatievertrouwen bij algemene
bevolking

Verbeteren van kennis en
vaardigheden omtrent vaccins,
vaccinatie in gezondheidswerkers

Ondersteunen en Versterken van
vaccinatievertrouwen bij
gezondheidswerkes

Figure 1 **The WHO behavioural and social drivers of vaccination framework**

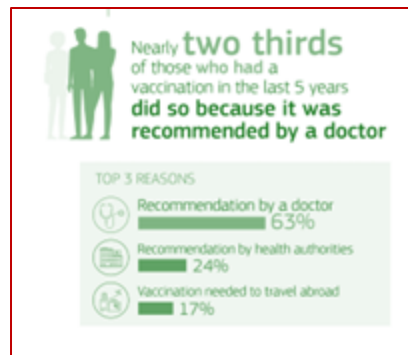
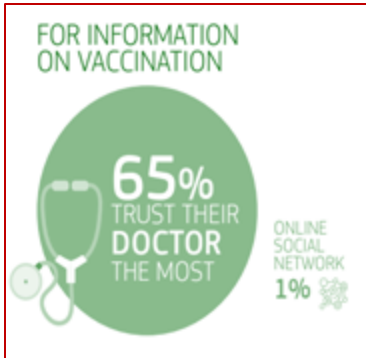
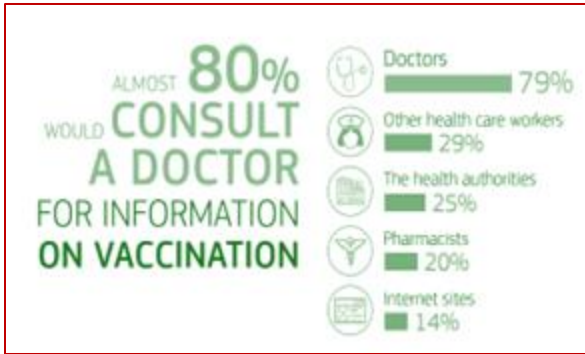
Figure 1 **Cadre OMS des facteurs comportementaux et sociaux de la vaccination**

Periodieke opvolging van het
vaccinatievertrouwen bij bevolking
en vaccinatoren

Rol van de gezondheidswerkers in vaccinatievertrouwen

Before the pandemic

During the pandemic

Information on COVID-19

Most trusted sources for reliable information on COVID-19 vaccines...

62%

Health professionals, doctors, nurses and pharmacists

49%

National health authorities

23%

European Union

21%

National government

Meest betrouwbare bron voor vaccin informatie (2019)

QC1

	Your general practitioner, a doctor, or a paediatrician	The health authorities	Other health care workers (nurses, specialist doctors, etc)	Pharmacists	Family	Other internet sites	Friends	Online social networks
EU28	65	12	9	4	3	2	1	1
BE	72	7	9	6	2	1	1	2
BG	59	6	13	2	5	2	2	1
CZ	71	8	9	1	4	3	1	1
DK	57	30	8	1	2	1	-	-
DE	79	6	3	3	3	2	-	1
EE	65	10	9	2	6	2	1	1
IE	60	9	13	9	3	2	1	1
EL	78	8	3	2	3	1	1	1
ES	72	8	15	1	1	1	-	1
FR	69	8	9	5	2	2	-	-
HR	60	9	13	5	4	2	2	2
IT	47	21	14	4	3	4	1	1
CY	77	5	5	2	4	1	1	2
LV	68	8	8	3	4	2	2	1
LT	61	10	13	3	5	2	1	2
LU	70	8	11	2	3	3	1	1
HU	60	8	10	4	5	3	3	2
MT	64	10	14	4	1	2	1	2
NL	56	32	4	3	1	3	-	-
AT	62	7	8	4	5	3	3	2
PL	60	5	10	3	6	3	3	1
PT	80	3	13	2	-	-	-	-
RO	56	7	10	6	7	1	3	1
SI	63	9	12	2	5	1	2	-
SK	61	8	9	4	5	5	4	-
FI	36	40	16	2	2	3	-	-
SE	38	42	12	2	2	2	-	1
UK	64	13	8	6	3	2	1	1
1st MOST FREQUENTLY MENTIONED ITEM		2nd MOST FREQUENTLY MENTIONED ITEM			3RD MOST FREQUENTLY MENTIONED ITEM			

Meest betrouwbare bron voor COVID-19 vaccinatie informatie(2022)

Vlaanderen

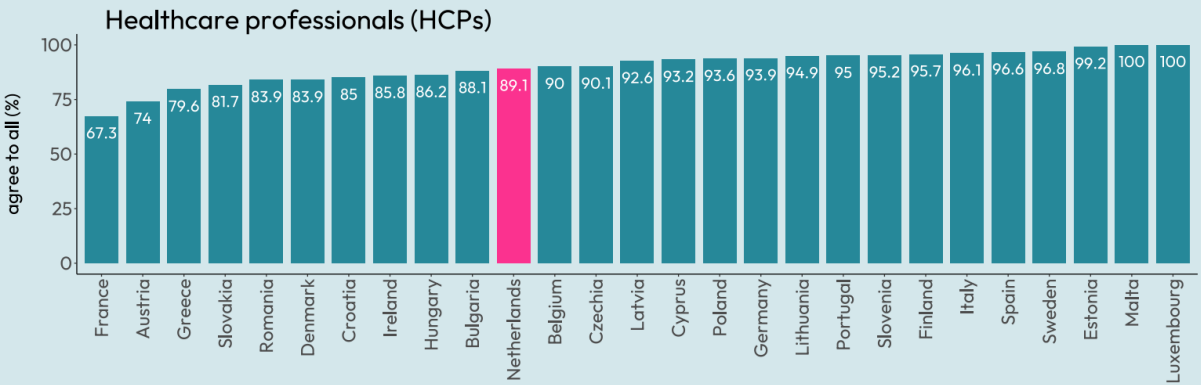
Q7 Among the following sources, which one would you trust more to give you reliable information on COVID-19 vaccines? Multiple answers possible. (% by country)

	The European Union	The (NATIONALITY) government	The (NATIONALITY) health authorities	The regional or local public authorities	Health professionals, doctors, nurses and pharmacists	Media (television, radio, newspapers)	Websites	Online social networks	People around you (colleagues, friends and family)	Don't know
EU27	23	21	49	16	62	12	9	5	13	12
BE	24	26	48	14	66	10	7	4	10	14
BG	22	12	31	7	59	14	13	9	20	16
CZ	12	11	46	7	61	10	9	4	15	15
DK	20	26	59	18	57	12	7	6	8	9
DE	18	26	53	25	62	18	10	6	19	11
EE	18	21	49	7	59	20	12	8	20	16
IE	35	33	57	16	72	12	9	4	12	7
EL	26	15	37	6	68	6	13	8	8	7
ES	34	18	53	17	72	12	6	4	7	8
FR	12	19	43	12	61	10	7	5	11	14
HR	17	6	33	5	63	7	9	7	17	15
IT	23	23	56	17	57	11	7	4	5	9
CY	41	16	27	4	69	10	15	8	6	12
LV	23	11	34	6	54	17	10	9	20	17
LT	28	16	46	6	56	15	7	5	16	13
LU	23	30	50	14	66	9	11	6	12	13
HU	31	14	25	6	53	5	9	7	16	19
MT	40	17	43	16	68	8	10	6	6	11
NL	25	39	62	15	66	12	7	2	9	13
AT	19	18	52	21	65	15	9	6	18	11
PL	27	12	36	9	53	11	13	9	19	17
PT	43	31	66	25	73	14	7	3	6	4
RO	25	17	42	10	61	13	9	8	13	15
SI	17	8	32	5	65	6	5	4	11	17
SK	16	7	39	9	60	7	9	6	13	15
FI	27	27	64	29	62	19	12	7	10	11
SE	29	34	66	36	62	15	9	6	14	12

Wat met het vaccinatie vertrouwen van de GW

Percentage of respondents of respondents who agree that vaccines are are important, safe, effective, and compatible with their beliefs.

Summary of likelihood to recommend vaccines 2022

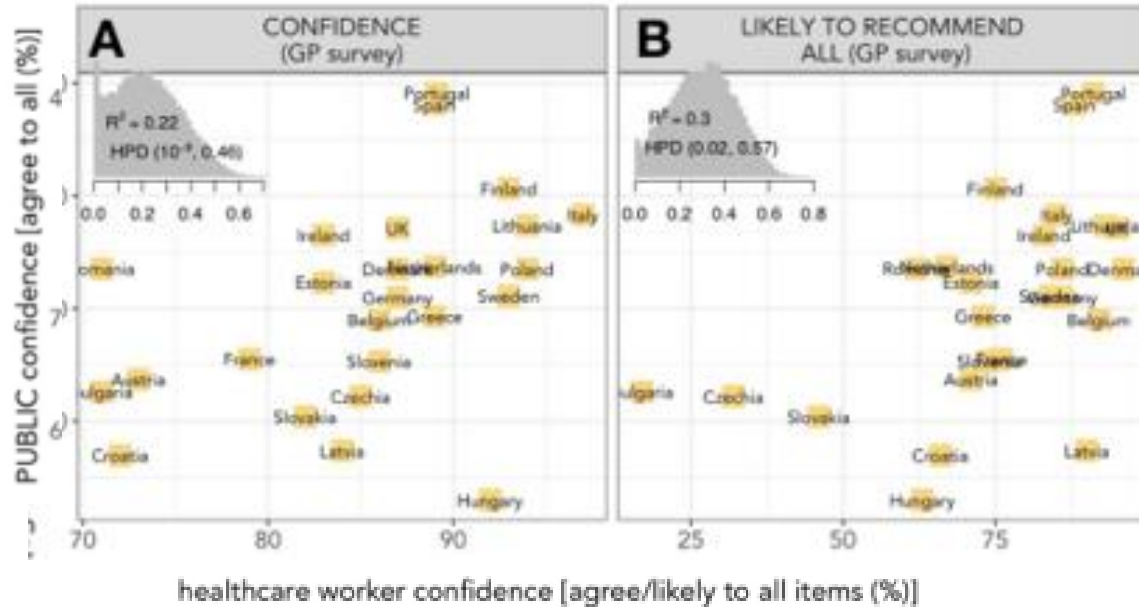
- 99% would recommend MMR vaccine to patients
- 98.3% would recommend flu vaccine to patients
- 78.4% would recommend flu vaccine to pregnant women
- 95.5% would recommend HPV vaccine to patients
- 95.9% would recommend COVID-19 vaccine to patients
- 91.6% would recommend COVID-19 vaccine to pregnant women

op welke informatie vertrouwt u het meest voor informatie over kindervaccinatie

Waar haalt u informatie over vaccins wanneer u moet beslissen over vaccinatie van uw kind (geef uw top 3)	Frequentie	%	Op welke bron van informatie vertrouwt u het meest voor informatie over kindervaccinatie (geef uw top 3)	Frequentie	%
Huisarts	221	44,20	Huisarts	238	47,60
Kinderarts	184	36,80	Kinderarts	201	40,20
Opgroeien (Kind en Gezin)	152	30,40	Opgroeien (Kind en Gezin)	124	24,80
School (CLB)	136	27,20	School (CLB)	104	20,80
Laatjevaccineren.be, Sciensano of andere websites van de overheid	69	13,80	Apotheek	74	14,80
Apotheek	66	13,20	Laatjevaccineren.be, Sciensano of andere websites van de overheid	67	13,40
Media, nieuws (bv. TV, radio, krantenartikels)	62	12,40	Familie	50	10,00
Sociale media (bv. WhatsApp, Facebook, TikTok, Instagram)	52	10,40	Sociale media (bv. WhatsApp, Facebook, TikTok, Instagram)	43	8,60
Vrienden	46	9,20	Media, nieuws (bv. TV, radio, krantenartikels)	41	8,20
Andere internetsites	46	9,20	Vrienden	38	7,60
Familie	45	9,00	Influencers of bekende personen	29	5,80
Influencers of bekende personen	30	6,00	Andere internetsites	28	5,60
Ik neem de beslissing zonder extra informatie	12	2,40	Andere	9	1,8
Andere	5	1,00			

Verband tussen vertrouwen in de GW en in de bevolking

Source: 2020 Vaccine Confidence project, State of Vaccine Confidence in the EU+UK

Om te onthouden

- ▶ Vaccinatie vertrouwen van algemene bevolking zowel als van de GW is hoog in Vlaanderen/België maar zoals in veel Europese landen zijn de laatste meetingen verlaagd
- ▶ Definitie van vaccinatie vertrouwen is complex – maar best focussen op gedrags- en sociale determinanten die we kunnen beïnvloeden
- ▶ Vaccinatie vertrouwen behouden of aanscherpen vraagt
 - Monitoring
 - Meer Preventieve aanpak (GW/Bevolking)
 - Actie/crisis plan
- ▶ Onder andere de Gezondheidswerkers(GW) hebben een zeer belangrijke rol

DANK U

My colleagues

- Sara Valckx
- Jade Pattyn
- Emilie Karafilliakis
- Toni Claessen
- Pierre Van Damme

London School of Hygiene and Tropical Medicine

- Rachel Eagan
- Alex De Figueiredo
- Heidi Larson

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Communicatie & Vaccinatie

Toni Claessens – CONFIVAX

CEV UA

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

?????

- ▶ Is het vaccin veilig?
- ▶ Heb ik het vaccin per se nodig?
- ▶ Waar kan ik mijn vaccin laten zetten?
- ▶ Waarom zijn de COVID-19 vaccins zo snel ontwikkeld en duurt het in andere gevallen jaren?
- ▶ Werkt het vaccin wel echt? Mensen worden toch nog altijd ziek?
- ▶ ...

Vaccinatietwijfel

- ▶ Uitstel in acceptatie of weigering van vaccinatie ondanks de beschikbaarheid van vaccinatiediensten (MacDonald, 2015)
- ▶ Een staat van besluiteloosheid tegenover een beslissing rond vaccinatie (Bussink-Voorend et al., 2022)
 - continuüm tussen de actieve vraag naar vaccins en de complete weigering van vaccins

In 2019

WHO neemt vaccinatietwijfel op in haar vijfjarig strategisch plan als één van de **tien grootste bedreigingen voor de globale gezondheid**

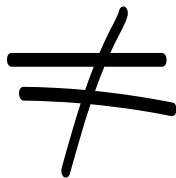

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Misinformatie

Desinformatie

► Valse informatie die verspreid wordt zonder de intentie om te misleiden

► Verspreider is niet op de hoogte van onjuistheid informatie, toch kan effect op samenleving nog steeds schadelijk zijn

► Doelbewust misleidende of valse informatie

► Vaak met kwade bedoelingen en de intentie om meningen te beïnvloeden

Vaccinatiecampagnes

► Proberen burgers vaak te overtuigen door **feitelijke argumenten** te verstrekken over het **belang** en de **veiligheid** van het vaccin, gevolgd door een **expliciete aanbeveling** om zich te laten vaccineren

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Why You Should Stay Up to Date with Your COVID-19 Vaccines

Getting vaccinated and boosted greatly reduces your risk of severe illness, hospitalization, and death.

COVID-19 vaccines, including boosters, are effective against known variants, including Omicron.

All COVID-19 vaccines currently approved or authorized in the U.S. are proven to be safe.

FIND A VACCINE NEAR YOU: [WWW.VACCINES.GOV](https://www.vaccines.gov)

3/28/2022-04

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Your loved ones need you.

**Get the Covid-19 vaccine to make
sure you can be there for them.**

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Vaccines 101

Vaccines are one of the safest ways to help prevent infectious diseases and they can help protect you and your loved ones from COVID-19.

www.fda.gov/healthequity

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

**Doctors and nurses have decided
to get the Covid-19 vaccine.**

Now, they recommend that you do too.

**Talk to your doctor to find out
more about why it's right for you.**

MAAR

► Gezondheidsboodschappen met als doel iemand te overtuigen tot een bepaalde actie gaan in sommige gevallen samen met het risico om **weerstand** op te roepen

→ bedreigd in gevoel van vrijheid; in plaats van het aanbevolen gedrag te volgen, wordt boodschap vermeden en **tegenargumenten** in het leven geroepen

En dat heeft als gevolg?

► Voorgaand onderzoek toont aan dat vaccinatietwijfelaars:

- Eerder autoriteiten wantrouwen
- Eerder negatief reageren op boodschappen die niet met eigen opvattingen overeenstemmen
- Eerder geneigd zijn om weerstand te ervaren

...weerstand kan leiden tot een lagere vaccinatiebereidheid

Dat brengt ons bij de onderzoeksvraag:

- Wat zijn communicatiestrategieën die we succesvol kunnen toegepassen in vaccinatiecampagnes die als doel hebben om burgers te informeren en de acceptatie van vaccins te verhogen?

↪ geen weerstand oproepen

Eigen ervaringen/observaties

- ▶ Hebben jullie ooit een situatie meegemaakt waarin (een) communicatie(campagne) over vaccins effectief bleek of juist weerstand opriep?

...een (on)succesvolle campagne van een specifiek vaccin?

...een persoonlijk gesprek met iemand die twijfelde?
Hoe draaide dat uit?

...verwarring rond een campagne?

Voorbeelden van communicatiestrategieën die we kunnen inzetten in vaccinatiecampagnes

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Strategie 1: Debunking & prebunking

Debunking: de onwaarheden van bepaalde ideeën of overtuigingen blootleggen om zo onjuiste informatie over vaccins te verminderen

risico op weerstand

Prebunking: het doel is om het publiek vooraf te immuniseren tegen valse informatie die ze mogelijk tegenkomen

Strategie 1: Debunking & prebunking

► Metafoor: prebunking als een vaccin

→ Preventieve scripts kunnen functioneren als een verzwakte dosis desinformatie

Strategie 2: Tweezijdige berichtgeving

- Tweezijdige informatie gaat in op zowel de voordelen als de nadelen van het besproken onderwerp

Tweezijdige boodschappen kunnen:

- Gevoel gemanipuleerd te worden verminderen
- Geloofwaardigheid van de boodschap en de boodschapper vergroten
- Weerstand tegenover de persuasieve boodschap verminderen

Strategie 2: Tweezijdige berichtgeving

► Eenzijdige informatiefolder

- Besprak vier belangrijke voordelen van het krijgen van een vaccin, *bv: 'je draagt bij aan de groepsimmunitet' of 'de maatregelen kunnen zo versoepeld worden'*
- Vragen of bezorgdheden waren hier afwezig

INFORMATIEBRIEF: COVID-19 VACCINATIES

Iedereen die in België gedomicilieerd is, krijgt de kans om zich gratis tegen COVID-19 te laten vaccineren. Er zijn een aantal sterke argumenten om je te laten vaccineren. Deze bespreken we in deze brief.

Belangrijk: Het Vlaams Apothekers Netwerk wil je enkel informeren. Of je wel of geen vaccin laat zetten, bepaal je uiteraard volledig zelf.

Wat zijn sterke argumenten om je te laten vaccineren?

- 1. Je beschermt jouw eigen gezondheid**
Je laten vaccineren voorkomt dat je (opnieuw) COVID-19 krijgt. Dat is belangrijk, want de gevolgen van COVID-19 kunnen zeer ernstig zijn. Door het grote aantal mensen met ernstige klachten waren de ziekenhuizen in het afgelopen jaar overbelast. Ook mensen bij wie COVID-19 relatief mild leek te verlopen, hebben soms nog langdurige problemen, zoals schade aan de longen of langdurige vermoeidheid.
- 2. Je draagt bij aan groepsimmunitet**
Voor een optimale werking van de vaccins, zou minstens 70% van de bevolking zich moeten laten vaccineren. Zo ontwikkelt een grote groep mensen weerstand tegen het virus. Hierdoor kan het virus moeilijker circuleren en overleven.
- 3. Je beschermt de mensen in de samenleving die zich niet kunnen laten vaccineren**
Wanneer de grote meerderheid van de Belgen zich laat vaccineren, beschermen we ook de mensen die niet geïmmuniseerd kunnen worden (dit zijn bijvoorbeeld kankerpatiënten in acute behandeling, of mensen met een ernstige allergische voorgeschiedenis op vaccins).
- 4. De maatregelen kunnen worden versoepeld**
Hoe sneller we een hoge vaccinatiegraad bereiken, hoe sneller de maatregelen versoepeld kunnen worden en we opnieuw volop van het leven kunnen genieten. Dit komt het economisch leven en de mentale gezondheid ten goede!

We bevelen het vaccin aan, maar de keuze ligt bij jou

Het Vlaams Apothekers Netwerk beveelt je aan om het vaccin te laten zetten, maar het vaccineren is zeker niet verplicht en gaat ook nooit verplicht worden. Je beslist altijd zelf of je, zodra de mogelijkheid zich aandient, wel of geen vaccin tegen COVID-19 laat zetten. Het is en blijft jouw persoonlijke keuze. Meer informatie over de vaccinaties tegen COVID-19 kun je vinden op laafjevaccineren.be.

Strategie 2: Tweezijdige berichtgeving

► Tweezijdige informatiefolder

- Deel één van de folder kwam kwam exact overeen met de eenzijdige versie
- Het tweede deel besprak vier verschillende vragen/bezorgdheden over de vaccins en gaf hier duiding bij, bv: 'ik wil graag zelf kiezen welk vaccin ik krijg, want ik vertrouw niet alle vaccins' gevolgd door een uitleg waarom dit niet mogelijk is en waarom de aangeboden vaccins goedgekeurd en dus veilig zijn

Vragen en bezorgdheden omtrent het vaccineren

Hieronder vind je een overzicht van de meest genoemde bezwaren en bezorgdheden en de antwoorden die we momenteel kunnen bieden.

"De vaccins zijn wel érg snel ontwikkeld. Gaat dit niet ten koste van onze veiligheid?"

Nee. De vaccins tegen COVID-19 konden extra snel worden ontwikkeld, doordat deze studies prioriteit en direct de benodigde financiering kregen. Normaal gesproken moet er voor de ontwikkeling van vaccins vaak lang (soms jaren) gewacht worden op administratieve procedures en het krijgen van financiering voor de studies. De controlerende instanties keken bovendien vanaf het begin van de ontwikkeling mee, waardoor er nog meer tijd werd bespaard. Wat ook hielp is dat vaccinontwikkelaars al jarenlange ervaring hebben met het ontwikkelen van vaccins tegen gelijkaardige virussen. Hierdoor hoefden ontwikkelaars niet opnieuw te beginnen, maar hadden ze al grotendeels de juiste technieken. De veiligheidsprocedures zijn verder op geen enkel punt verschillend ten opzichte van de voor andere vaccins. Sterker nog, de vaccins tegen COVID-19 zijn juist met extra veel aandacht en onder veel grotere groepen dan gebruikelijk ontwikkeld en getest.

"Wat als er negatieve effecten op de lange termijn optreden? Dat weten we nu toch nog niet?"

Vaccins worden alleen goedgekeurd als grootschalige studies hebben aangetoond dat ze voldoende effectief en veilig zijn. De coronavaccins zijn onder zeer grote groepen mensen getest. Dankzij die studies is voor ieder vaccin goed geïnventariseerd of er welke mogelijke bijwerkingen er kunnen optreden. Je ziet over het algemeen nauwelijks langetermijneffecten van vaccinaties. De meeste bijwerkingen worden binnen 6 weken na vaccineren zichtbaar. De kans op ernstige bijwerkingen op de lange termijn is zeer klein. Toch kunnen we het nooit helemaal uitsluiten, net zoals we de langetermijneffecten van de ziekte COVID-19 nog niet kennen. Daarom wordt, ook na goedkeuring, ieder vaccin zeer goed in de gaten gehouden.

"Ik wil graag zelf kiezen welk vaccin ik krijg, want ik vertrouw niet alle vaccins"

Je kunt niet zelf een vaccin kiezen, maar er worden in België enkel vaccins gebruikt die aan de zeer strenge eisen voor veiligheid en effectiviteit van het Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA) voldoen. Bij de geringste twijfel over de veiligheid van de vaccins ondernemen de bevoegde overheden meteen actie. Recent hebben sommige Europese landen bijvoorbeeld tijdelijk het vaccineren met het AstraZeneca-vaccin gepauzeerd, na enkele meldingen van een zeldzame bloedstollingstoornis. Dit werd direct grondig onderzocht, zelfs al ging het hier om slechts een paar meldingen na duizenden vaccinaties. Kortom: welk vaccin je ook krijgt, alle vaccins worden op een uiterst verantwoorde en gecontroleerde wijze ingezet.

"Is een vaccin wel nodig als je immuunsysteem sterk genoeg is om de ziekte door te maken?"

Er zijn mensen die liever vertrouwen op hun immuunsysteem, omdat ze zelf sterk en gezond zijn. Het klopt dat veel mensen de ziekte COVID-19 redelijk goed doorkomen. Helaas biedt dit geen garanties. Ook jonge en / of zeer gezonde mensen ervaren soms ernstige klachten, zoals longschade of langdurige vermoedelijkheid. Dit kun je voorkomen door je te laten vaccineren. Met een vaccin zet je jouw eigen immuunsysteem aan het werk en bouw je immuuniteit op, zonder de risico's van de ziekte COVID-19 zelf. Bovendien bereiken we door massaal te vaccineren sneller de benodigde groepsimmuuniteit om het virus de baas te worden (zonder dat de ziekenhuizen worden overbelast).

Wij bevelen het vaccin aan, maar de keuze ligt bij jou

Het Vlaams Apothekers Netwerk beveelt je aan om het vaccin te laten zetten, maar het vaccineren is zeker niet verplicht en gaat ook nooit verplicht worden. Je beslist altijd zelf of je, zodra de mogelijkheid zich aandient, wel of geen vaccin tegen COVID-19 laat zetten. Het is en blijft jouw persoonlijke keuze. Meer informatie over de vaccinaties tegen COVID-19 kun je vinden op laatzjevaccineren.be.

Strategie 3: Keuzevrijheid

- Taalkenmerken inzetten om iemands gevoel van autonomie te beïnvloeden

Keuzevrijheid benadrukken kan:

- Gevoel bedreigd te worden in zelfbestuur verminderen
- Weerstand tegenover de persuasieve boodschap verminderen

“We raden het vaccin aan, maar uiteindelijk ben jij het die beslist over je eigen lichaam.”

Strategie 3: Keuzevrijheid

► Geen keuzevrijheid

**Het Vlaams Apothekers Netwerk roept burgers op om het vaccin te laten zetten.
Het is duidelijk dat je laten vaccineren de beste strategie tegen COVID-19 is.**

Het is duidelijk: vaccineren is de enige juiste keuze

Strategie 3: Keuzevrijheid

► Wel keuzevrijheid

**Belangrijk: Het Vlaams Apothekers Netwerk wil je enkel informeren.
Of je wel of geen vaccin laat zetten, bepaal je uiteraard volledig zelf.**

We bevelen het vaccin aan, maar de keuze ligt bij jou

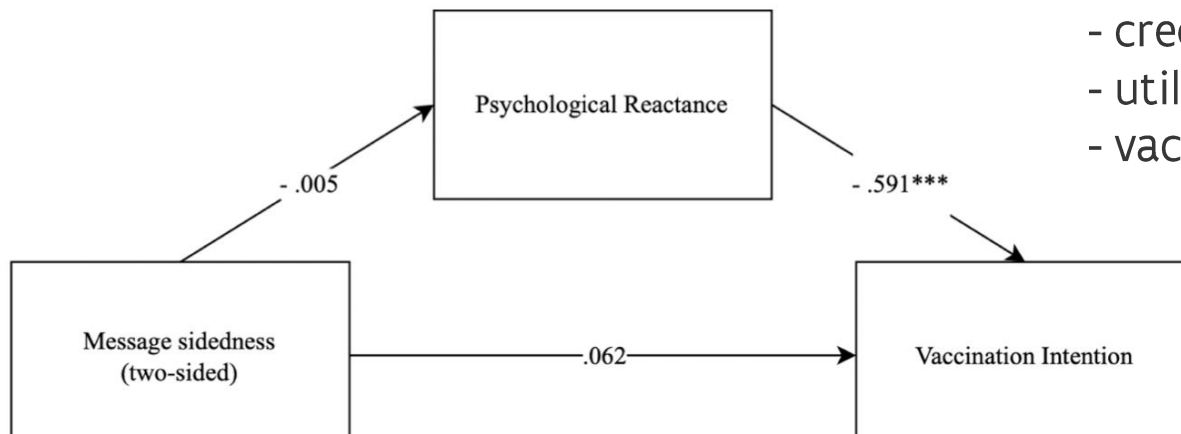

Gepubliceerde studie

Pathways to informed choices: *The impact of freedom of choice and two-sided messages on psychological reactance and vaccination intentions among individuals who express concerns*

Claessens, T., Krouwer, S., Vandebosch, H., & Poels, K. (2023). Pathways to informed choices: The impact of freedom of choice and two-sided messages on psychological reactance and vaccination intentions among individuals who express concerns. *Vaccine*, 41(42), 6272-6280.

“Pathways to informed choices”

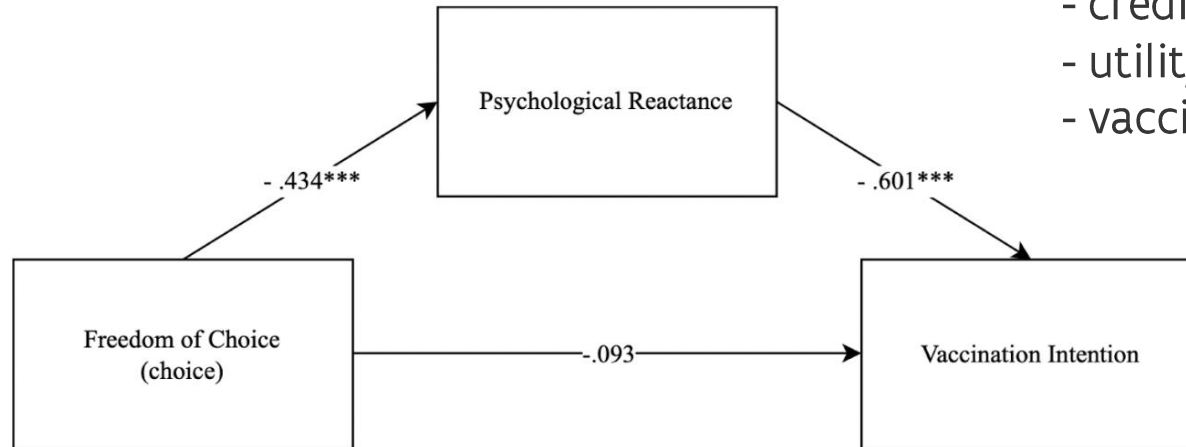

- credibility of the brochure
- utility of the information**
- vaccination intention

*** $p < .001$, ** $p < .010$, * $p < .050$

“Pathways to informed choices”

- credibility of the brochure
- utility of the information
- vaccination intention

*** $p < .001$, ** $p < .010$, * $p < .050$

We moeten ons bewust blijven van...

- ▶ De **unieke kenmerken** en de **regiospecifieke aard** van **vaccinatiebereidheid** vereisen meer diepgaand onderzoek naar **optimale (gezondheids)communicatiestrategieën**, die een belangrijke bouwsteen kunnen vormen in het verhogen van de opname van vaccins, de meest significante publieke gezondheidsinterventie, door de bevolking

slido

**Kennen jullie nog andere
geteste
communicatiestrategieën
(succesvol of onsuccesvol)
of zijn er
communicatiestrategieën
die jullie graag getest zien?**

① Start presenting to display the poll results on this slide.

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

Toni Claessens

CONFIVAX - CEV - Universiteit Antwerpen

toni.claessens@uantwerpen.be

<https://www.linkedin.com/in/toni-claessens-459301142>

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Joris Moonens:

Traject, doelstellingen en acties

Naar operationele doelstellingen over communicatie en vertrouwen

- 2 verschillende maar overlappende werkgroepen
- Gezondheidsdoelstelling 2012-2020: Communicatie als een structureel onderdeel van het Vlaamse vaccinatieprogramma
- Vaccinatiegraadstudie 2016(!): "Het vertrouwen van ouders in vaccinatie is een nieuw aandachtspunt binnen vaccinatieprogramma's"

Voortbouwen op sterktes

- ▶ Jaarlijkse campagnes die worden gedragen door veel partners
- ▶ Ruime bekendheid voor laatjevaccineren.be
- ▶ Samenwerking en afstemming:
 - Vaccinatiekoepel
 - Lokale netwerken dankzij de logo's en de zorgraden
- ▶ Inspanningen voor helder en eenvoudig taal- en beeldgebruik.
- ▶ Laagdrempelige en nabije toegang tot vaccinatie en vaccinatoren
- ▶ Vertrouwensband met de zorgverlener
- ▶ Nog altijd breed gedragen van vaccinatie door de samenleving.

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

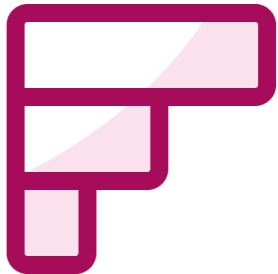
Alles kan beter

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Op welke 3 elementen moeten we meer inzetten om met communicatie bij te dragen aan een positieve houding ten opzichte van vaccinatie?

slido

Op welke 3 elementen moeten we meer inzetten om met communicatie bij te dragen aan een positieve houding ten opzichte van vaccinatie?

① Start presenting to display the poll results on this slide.

Prioriteiten werkgroep communicatie

- ▶ Ontwikkelen en versterken van communicatiestrategie- en kanalen
 - Meer informeren: duidelijke, correcte en toegankelijke informatie over vaccinatie voor de burgers
 - Meer regelmaat: een systematische communicatiestrategie
 - Meer maatwerk: op maat van de te vaccineren doelgroepen
- ▶ Gezondheidswerkers als cruciale doelgroep
 - Toegang tot up-to-date informatie voor zorgverleners en vaccinatoren
 - Verbeteren van de kennis en vaardigheden omtrent vaccins

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Als je één strategie moet kiezen, wat is voor jou dan de beste aanpak om met vaccinatietwijfel om te gaan?

slido

Als je één strategie moet kiezen, wat is voor jou dan de beste aanpak om met vaccinatietwijfel om te gaan?

① Start presenting to display the poll results on this slide.

Prioriteiten werkgroep vertrouwen

- ▶ Methodieken en materialen ontwikkelen die rekening houden met de gezondheidsvaardigheden van de doelgroep
- ▶ Monitoring en data om vaccinatievertrouwen en vaccinatiebezorgdheden op te volgen-
- ▶ Gezondheidswerkers ondersteunen zodat ze zelf inhoudelijk voldoende geïnformeerd zijn alsook handvaten hebben om twijfel tegen te gaan
- ▶ Doorstroom van signalen en alarmbellen via verschillende beleidsniveaus en -instanties

Communicatie

Waar is er nog mogelijkheid tot verbetering?

Doelstellingen communicatie

Tegen 2030 is er een communicatiestrategie met wetenschappelijk onderbouwde informatie over vaccinatie op maat van de burger, vaccinatoren en ondersteuners met een verbeterd bereik via aangepaste communicatiekanalen naar de doelgroepen.

Tegen 2030 zijn er acties ondernomen om de gezondheidsvaardigheden van de burger enerzijds en kennis en vaardigheden van de vaccinatoren anderzijds te verbeteren.

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Doelstelling vaccinatievertrouwen

Tegen 2030 hebben we het vertrouwen in vaccinatie terug kunnen verhogen bij de algemene bevolking, vaccinatoren, zorgverleners en de ondersteuners.

Mogelijke acties communicatie en vertrouwen

- ▶ Versterken van bestaande communicatiekanalen
 - Uitbouwen website
 - Meer aanwezigheid op sociale media
- ▶ Terugkerende campagnes en terugkerende boodschappen
 - Een herkenbaar 'merk' met een overkoepelende kernboodschap
- ▶ Opleidingen en symposia
- ▶ Op regelmatige basis meten van het vaccinatievertrouwen
- ▶ Ontwikkeling van laagdrempelig en cultuurspecifiek materiaal op maat van de doelgroep

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

**Welke basisboodschap over vaccinatie wil je
continu herhaald zien?**

slido

**Welke basisboodschap over
vaccinatie wil je continu
herhaald zien?**

① Start presenting to display the poll results on this slide.

Kortermijnacties

- ▶ Een herkenbare identiteit en boodschap introduceren over
- ▶ Een basisset van materialen
- ▶ Productie van kwalitatieve, eerder informatieve content in verschillende formaten (tekst, video, animatie...) die de kennis bij de bevolking over vaccinatie (werking, baat, veiligheid) verhoogt

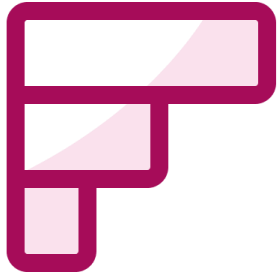

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

**Waarover wens je meer informatie te
zien/horen/beschikbaar te krijgen?**

slido

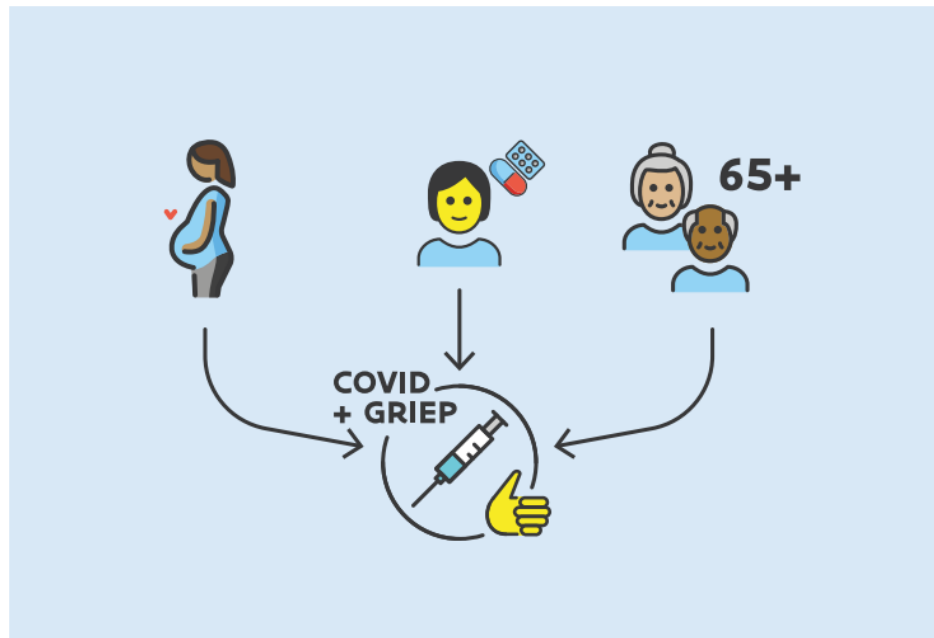

**Waarover wens je meer
informatie te
zien/horen/beschikbaar te
krijgen?**

① Start presenting to display the poll results on this slide.

Eenvoudig en aangepast materiaal

- ▶ Eenvoudiger taalgebruik
- ▶ Meertalig materiaal
- ▶ Meer beeldmateriaal
- ▶ Getuigenissen en rolmodellen

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Zijn er nog vragen?

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Nog een suggestie?

Vervolg conferentie om 14u45 in de plenaire zaal

